

Stichting behoud en herstel historisch groen, Grave

Beleidsplan 2021-2024

“Fundamenteel anders denken”

Teveel denken wij in Nederland bij de inrichting van de openbare ruimte vanuit het perspectief van wat nodig is voor vervoer en voor de infrastructuur die dit vraagt. Dit geldt voor het buitengebied maar zeker ook binnenstedelijk. Dit kan en moet anders. Stel het groen en het leefklimaat centraal en kijk vervolgens hoe de noodzakelijke ruimte voor fiets, auto en bevoorrading hierin kan worden ingepast.

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Beleidsuitgangspunten	5
2.1 Uitgangspunten en positiebepaling	5
2.2 Wat betekent dit?	6
2.3 Actie	9
2.4 Basis of aanvulling	10
2.5 Samenwerking	11
3. Organisatie	13
3.1 Bestuur	13
3.2 Deskundigen	13
3.3 Menskracht	13
4. Communicatie	14
5. Financieel	15
5.1 ANBI	15
5.2 Subsidie	15
5.3 Projectbijdragen en donateurs: overige funding	15
5.4 Nader te onderzoeken financieringsmogelijkheden	15

1. Inleiding

In 2017 ging de Stichting Behoud en herstel historisch groen Grave van start, op initiatief van burgers die zagen dat het behoud van het groene erfgoed geen vanzelfsprekendheid is. Weliswaar moreel ondersteund door het college van de toenmalige gemeente Grave, moest de stichting steeds op haar qui vive zijn om te voorkomen dat wat van waarde is, vaak even weerloos als mooi, gesloopt zou worden. Maar met de steun van de uitvoerende diensten van de gemeente kon er toch veel bereikt worden. Boomgaarden bleven behouden en met steun van Brabants Landschap, diverse liefdadigheidsfondsen, vrijwilligers en diensten van de gemeente is er veel tot stand gebracht.

In dit beleidsplan blikken wij kort terug op de afgelopen periode en geven wij aan wat er te doen staat en hoe wij dit, in de nieuwe constellatie van de gemeente Land van Cuijk en met de Omgevingswet in aantocht, in ons beleid zullen inpassen.

Corona en de beleidsmatige impasse die de gemeentelijke herindeling met zich meebracht hebben ertoe geleid dat dit beleidsplan, alhoewel ook deels betrekking hebbend op 2021, pas in 2022 bestuurlijk kon worden vastgesteld.

2. Beleidsuitgangspunten

2.1 Uitgangspunten en positiebepaling

Nederland verandert. En ook de beeldvorming verandert. Natuurwaarden komen meer in het vizier van burgers en beleidsmakers. Vanaf het Europese niveau tot aan het laagste lokale niveau maken nieuwe “heren” nieuwe wetten. Tot zover het goede nieuws. Maar we komen van heel ver en we moeten accepteren dat het voorlopig op zijn best een Echternach-processie is: twee stapjes vooruit en dan weer één stapje terug.

De zorgen over de verdozing van ons landschap, de vershraling van de natuur en de biodiversiteit door de stikstofproblematiek, de CO₂ problemen; de kranten staan er vol mee. Nog een enkeling die beweert dat er niets aan de hand is, maar voor de meesten is de kwestie toch meer hoe de problemen opgelost moeten worden dan of er überhaupt iets is dat opgelost moeten worden.

De problematiek is zo complex en veelomvattend dat het voor een kleine organisatie als Historisch groen Grave van het grootse belang is om te focussen. We doen een poging.

Oog voor de lange termijn

Het heeft geen zin om veel werk te maken van het behoud van een stukje groen of een rij bomen als op voorhand duidelijk is dat het niet te redden valt. De stichting focust: de stip op de horizon. Hoe willen we dat het groen in Grave en de kerkdorpen Escharen, Gassel en Velp over tien tot twintig jaar er uitziet en wat betekent dit voor wat we vandaag en morgen te doen hebben.

De stichting richt zich op de natuurwaarden in en rond de bebouwde omgeving. In tegenstelling tot de eerste jaren van de stichting kijken we nu veel verder dan de historische boomgaarden alleen.

Natuur en duurzaamheid

Duurzaamheid is een centraal thema in dit verband. De stichting richt zich daarbij in eerste instantie op het natuur- en klimaataspect en niet op bijvoorbeeld de duurzaamheidsvraagstukken van energiebesparing of duurzame opwekking van energie. Een raakvlak waar beide zaken elkaar raken zijn thema's rond de waterhuishouding, tegengaan van hittestress en dergelijke, omdat het groen in de oplossingsfeer een grote bijdrage kan leveren.

Landschappelijke structuur volgen

Wat er al is hoeft niet gemaakt te worden en in veel gevallen kan dat ook niet. In Grave is de kwaliteit van de groenstructuur zowel bepaald door de landschappelijke onderlegger, zoals de zandtong tussen Raam en Maas waarop het stadje gebouwd is, als door wat burgers daar in vroeger eeuwen mee gedaan hebben. Zo zijn de landschapstuin van het Visioterrein en de tuin van de Franse Paters waardevolle elementen voor het landschappelijk beleid.

Dit gesteld hebbend is het zaak te beginnen met het 'laaghangend fruit'. Wat is eenvoudig te realiseren zonder enorme kosten of andere inspanningen?

Samenwerking

De opdracht die we met elkaar hebben in het kader van het overdragen van een planeet die toekomstbestendig is aan de nieuwe generaties. Onze doelstelling kunnen we alleen realiseren door samen te werken met andere partijen en steeds te zoeken wie en welke instantie/organisatie op welk vlak het grootste verschil kan maken. We denken hierbij niet alleen aan natuurorganisaties, hoe belangrijk ook, maar ook aan andere organisaties, bedrijven en organisatorische verbanden en bovenal ook aan de overheid.

De focus, ook wat betreft de samenwerking, ligt op Grave en haar kerkdorpen. Met de nieuwe gemeente Land van Cuijk ligt het in de rede steeds vaker en steeds intensiever af te stemmen met milieuorganisaties zoals milieudefensie, IVN, Brabants Landschap en nog vele andere.

2.2 Wat betekent dit?

Beschermde groene monumenten

Nederland telt zo'n 1300 rijks-beschermde groene monumenten. Dit groene erfgoed leeft en verandert. Maar ook het ruimtegebruik in en rondom ontwikkelt zich; soms positief en soms negatief. Zo zal onttrekking van water voor landbouw of drinkwater de grondwaterspiegel doen dalen. In stadsparken neemt het aantal recreanten toe, waardoor het kwetsbare groen onder druk komt te staan. Eigenaren van groen zoals gemeentelijke en provinciale overheden, landschappelijke verenigingen, stichtingen en boeren, moeten op zoek naar nieuwe gebruiksmogelijkheden en verdienmodellen. Dit leidt vaak tot ingewikkelde opgaven. Het is hierbij de kunst om het bijzondere karakter van het groene monument te behouden. Maar, waar beweging is kun je sturen. De stichting maakt zich in de nieuwe gemeente Land van Cuijk sterk voor een ander soort groene kaart met meer samenhang en meer aandacht voor de inpassing van groen in de ruimtelijke orde.

Wat is beschermwaardig?

Niet alles wat monumentaal en groen is, is beschermwaardig en niet alles dat jong is, is het beschermen niet waard. Per locatie en per soort moet beoordeeld worden waar de stichting aandacht aan besteedt. Dit sluit aan bij het beleid van de gemeente Land van Cuijk om in afwachting van een nieuwe bomenverordening tijdelijk geen onderscheid te maken tussen monumentaal groen en ander groen. Inzet is nadrukkelijk om de lat van het kappen hoog te leggen en in afwachting van nieuw beleid niet te kappen.

Aansluiten op "Vestingvisie Grave 2018"

Een vestingstad als Grave kent veel relatieve laagbouw en is compact, met nauwe straatprofielen. Dit heeft uit militair oogpunt enkel voordelen. Rond de binnenstad waren lage schuren en stallen gesitueerd. Van oudsher was de vestinggordel met al zijn versterkingen een groene schil rond de binnenstad. Speciale beplanting sloot naadloos aan bij de militaire doeleinden. Bomen en struweel camouflerden en beschermden de werken van de vestingstad. Het in gang gezette herstel van de open en groene vestinggordel zal niet enkel de topografische wallenstructuur zichtbaar maken. Het wordt tevens een ruimte die de manier waarop je Grave benadert compleet zal veranderen.

De Vestingvisie die door West8 werd ontwikkeld en door de gemeente als kader voor alle nieuwe planologie is vastgesteld, is daarmee een belangrijke onderlegger, maar niet de enige. Met het herstel van gaarden wil de stichting ook bijdragen aan de biodiversiteit, waarbij niet alleen gedacht is aan de (fruit)rassen, maar bijvoorbeeld ook aan de

vogels en de bijenstand en het beschermen van de dassenbucht op het voormalige Visieterrein .

Inspelen op kansen en bedreigingen

Voor de stichting is er in de allereerste plaats een stimulerende en een signalerende functie weggelegd.

Bij het stimuleren en inspelen op kansen is bijvoorbeeld te denken aan de aanleg van schooltuintjes bij de Basisscholen. Een eerste aanzet is gemaakt op het Visieterrein. Ook de herinrichting van straten biedt vaak een uitgelezen mogelijkheid om iets aan de vergroening te doen. In de Oliestraat en de Maaskade zijn door de stichting de eerste voorzetten al geleverd. In dit perspectief past ook het overleg met de overheid op terreinen waar de overheid nog nauwelijks beleid heeft of althans nieuw beleid nog ontwikkeld moet worden. Denk hierbij aan het maabeleid en het kapbeleid van de gemeente. Waar nog niets is of waar beweging is, kan gestuurd worden.

Op een heel ander vlak is Historisch groen Grave actief in het kader van het project Buurtnatuur en buurtwater, waarvoor een subsidie werd ontvangen in het kader van de klimaataanpak. Op de grens van kansen grijpen en signaleren van knelpunten is te denken aan de vooruitgeschoven rol die de stichting voor zich ziet weggelegd in het project van de dijkverbetering van de Maas en de herinrichting van de Raam.

Signaleren waar het (historisch) groen bedreigd wordt, springt vaak meer in het oog. Waar is het groen in en rond de versteende omgeving bedreigd? Maar ook, waar doen zich kansen voor? In Grave waren de verwaarloosde boomgaarden in 2017/2018 een mooi voorbeeld van het eerste. In 2020/2021 is de Oliestraat waar de riolering moet worden vervangen en de straat opnieuw moet worden ingericht, een voorbeeld van het tweede.

Bij kansen en bedreigingen moeten we ook denken aan samenwerking en afstemming. De stichting zat voor aan bij de dijkverbetering van de Maas en bij het project van de Verborgene Raamvallei. Er is weinig fantasie voor nodig om te zien dat zulke grote infrastructurele projecten een enorme impact op het landschap hebben. Dat kan positief uitpakken als natuurwaarden meegenomen worden in de ontwikkelingen, maar ook negatief als slechts de economische belangen op de kortere termijn tellen.

De juiste aanpak op het juiste moment

Voor de stichting is het van belang op het juiste moment haar geluid te laten horen. Dat betekent:

1. Overleg, en dan het liefst in de fase van planontwikkeling met uitvoerders/ontwikkelaars. Dit moet altijd het uitgangspunt zijn en de ervaring leert dat we er dan bijna altijd samen uit kunnen komen.

2. Brieven naar gemeente

3. Inspreken in de raad

4. Een zienswijze indienen

5. Procederen (nog nooit gedaan)

De ervaring leert dat de meeste winst te behalen is met stap 1. Moeten er brieven naar de gemeente of een andere overheid gestuurd worden, dan genereert dit meestal vooral weerstand en als het niet nodig is, probeert de stichting hiervan zo ver mogelijk weg te blijven.

97 Zienswijzen ingediend Plan Buitengebied

In de eerste plaats is deze wijkraad er voor de stadse Gravenaren. Maar het Bestemmingsplan Buitengebied laat onze binnenstadburgers ook niet koud! Er is zelfs erfgoed aan te wijzen in dat buitengebied en ook daarover hebben wij een mening. Wij doen graag via deze website een dringende oproep aan alle boeren, burgers, en buitenlui die een zienswijze hebben ingediend met betrekking tot het bestemmingsplan Buitengebied; Maandag 15 april om 19.30 uur kunnen alle indieners van zienswijzen over hun visie spreken in de commissie Ruimte. Nu is het vreemde, dat de raadsstukken volgens het Reglement van Orde zeker 7 dagen vóór de raadsvergadering van 23 april bij de raadsleden moeten zijn, dus de 16^e april al. Dus zou de griffie slechts 1 dag hebben om uw bijdrage te verwerken. Zo lijkt gebruik maken van uw inspreekrecht mosterd na de maaltijd? Nee wel vreemde gang van zaken, maar toch is het uiterst zinvol om uw mening via het spreekrecht te laten horen op de 15^e. Misschien uw allerlaatste kans.

Deze benadering is alleen kansrijk als de stichting op de hoogte is van ontwikkelingen die in de pijplijn zitten maar nog niet de fase van besluitvorming en zelfs niet de fase van planvorming hebben bereikt. Het tekentafelniveau biedt de meeste meedenkbaarheden en levert de beste en prettigste gesprekken op. Hiermee hebben we ook de achilleshiel van de stichting bij de staart. De stichting heeft maar zeer beperkte mogelijkheden om alle planologische ontwikkelingen aan de voorkant te volgen. Hiervoor hebben we aantal voorbeelden genoemd waar dit is gelukt: Raam, dijkverbetering Maas. Het kan, ook met de beperkte middelen van de stichting, dus wel. In paragraaf 3.2 noemen wij nog een aantal voorbeelden.

“Toekomstig historisch groen”

Het lijkt op het eerste gezicht een tegenstrijdigheid “toekomstig” – “historisch”. Toch weten we uit ervaring en door de kennis die via anderen tot ons komt, dat er vaak wel een inschatting te maken is van groene objecten en percelen die nog niet heel oud zijn maar die binnen een aantal jaren of decennia, historisch en daarmee beschermwaardig worden. Het eerste waar hierbij aan gedacht kan worden zijn herinneringsbomen die bij een bepaalde gelegenheid zijn geplant. Maar ook bomen die bij de herinrichting van een weg, straat of plein beeldbepalend zijn, kunnen dat etiket krijgen.

Belangrijk in dit verband is dat de stichting zich er sterk voor maakt dat, naar analogie van het concept van een beschermd stads- of dorpsgezicht, ook een groen perceel op enig moment beschermwaardig kan worden. Een voorbeeld is de Oliestraat in Grave; een straat met nieuwbouw en historische panden. De straat wordt opnieuw ingericht. De stichting speelt een belangrijke rol bij het ontwerp van het groen dat er dominant zal zijn. Dit heeft alleen zin als zeker is dat dit groen en de infrastructuur die waarborgt dat het groen zich kan ontwikkelen, een beschermde status heeft, is het niet formeel, dan tenminste toch informeel.

Een ander voorbeeld is het beleid van de boomgaarden. De stichting wenst dat de historische boomgaarden, voor zover deze nog zijn te herstellen een rijksbeschermd status krijgen. Daarnaast moeten de bomen op de bastions en de ravelijnen terugkomen zoals door West8 in het kader van de Vestingvisie is voorgesteld.

Groen beleefbaar maken

Het historisch groen in Grave mag dan hier en daar een museaal karakter hebben, het moet geen museum worden. Mensen moet in het groen rond kunnen lopen; ze moeten het groen kunnen beleven. In dit kader past het plaatsen van houten banken en tafels van gekapt hout.

2.3 Actie

Om haar doelen te kunnen bereiken moeten we weten aan welke knoppen we kunnen draaien maar zeker ook wie er aan de andere knoppen zitten. Alleen op die manier is er iets in beweging te brengen.

Monitoren

Het laagste niveau van beïnvloeding is simpel monitoren. Dat betekent voor de stichting in de gaten houden wat er in het werkgebied en op het werkterrein van de stichting zich voordoet aan kansen en bedreigingen wat betreft groen en duurzaamheid. Een voorbeeld is het “Groenstructuurplan”. Het lijkt niet veel voor te stellen, maar alleen hier heeft de stichting de handen al behoorlijk aan vol. De stichting volgt in dit kader de gemeentebereichten, mogelijke veranderingen in bestemmingen en bestemmingsplannen, ontwikkelingen op het terrein van gemeentelijke en andere subsidies en in het kader van afstemmingsmogelijkheden bijvoorbeeld ook wat collega-organisaties doen.

Informatie verstrekken

Een stapje verder gaat de stichting bij het verstrekken van informatie. Dit is soms actief, bijvoorbeeld met een stand en foto- en ander beeldmateriaal bij manifestaties, en soms meer passief door te zorgen voor informatie over (mogelijke) groene ontwikkelingen. In het verleden benaderden wij de lokale en regionale kranten meerdere malen over de boomgaarden en bijvoorbeeld over de groene wandeling door het stadje. Dit zullen wij blijven doen.

Informatie verstrekken vraagt nog meer van de stichting dan het monitoren. En omdat het gaat om de boodschap en niet om de boodschapper, zullen wij in deze planperiode meer dan voorheen op zoek gaan naar partners. Welke boodschapper heeft de meeste impact met zijn boodschap?

Keuzemogelijkheden

Voor de volgende opties is de stichting van derden, en dan met name van de overheid, afhankelijk. De stichting kan niet de infrastructuur veranderen of zorgen voor groen in plaats van stenen. Maar de stichting kan wel samen met de overheid zorgen dat er voor burgers natuurvriendelijke alternatieven komen voor de verstening van de leefomgeving. Het zal nodig zijn vanuit het perspectief van het beperken van hittestress, water vasthouden en zo meer. Soms is hier veel voor nodig, maar soms ook is een laatste zetje voldoende. Zeker is dat de stichting op dit moment de publieke opinie mee heeft.

In combinatie met wat hierboven werd geformuleerd over informatie verstrekken, kan de stichting de overheid ondersteunen in campagnes om burgers te stimuleren groene, duurzame keuzes te maken.

- Het begint in principe met belonen/stimuleren van gewenst gedrag. Een goed voorbeeld is de overheid die de aanleg van geveltuintjes en het vergroenen van speelterreinen faciliteert.
- Vervolgens komt het belasten van ongewenst gedrag en ongewenste keuzes.
- De laatste stap is verbieden.

Uiteindelijk zal het zo moeten zijn dat verkeerde keuzes in het geheel niet meer mogelijk zijn. Wat verder van het werkterrein van de stichting maar toch; we zien dit laatste waar de overheid de dieselauto's helemaal uit het straatbeeld wegfaseert. Iets dichterbij, en ook dichterbij het werkterrein van de stichting kan besloten worden bepaalde straten en wegen zo in te richten dat ze helemaal groen zijn, regenwaterproof en zonder auto's. Maar soms is het ook ingewikkeld; niemand wil veel blik voor de deur en zolang er

veel auto's zijn, zullen die toch ergens geparkeerd moeten kunnen worden. Niet iedereen heeft de luxe dit op eigen terrein te doen, maar waar dan wel?

Actie, activiteiten

Concrete actie zal de stichting niet uit de weg gaan. Maar zoals gezegd, het is sluitstuk; actie is pas aan de orde als regulier overleg onvoldoende opgeleverd heeft. Hierbij moet gedacht worden aan het aandacht vragen voor de risico's van kap van monumentale bomen, zoals bijvoorbeeld de monumentale Sequoia op het Visio-terrein of de monumentale bomen langs de Maas. Beide zijn bij aanvang van deze planperiode hoogst actueel.

Minder in het oog springend maar daarmee niet minder belangrijk is en blijft het onderhoud van de historische boomgaarden (zie ook 3.3). Waar mogelijk wordt daarbij verder gekeken dan de boomgaarden op het Visio-terrein en Bekaf. In de eerste plaats komt dan de boomgaard aan de Lage Weg in Velp in beeld maar er zijn er meer.

De stichting heeft in 2020 aan de wieg gestaan van het insectenhotel op het Visio-terrein. Na de noodzakelijke instructie door een ter zake deskundige imker neemt de stichting de zorg voor dit hotel de komende jaren op zich.

2.4 Basis of aanvulling

Er is op het terrein van vergroening en verduurzaming momenteel van alles gaande. Wat een aantal jaren door milieubewegingen bevochten moest worden kan momenteel over het algemeen op een breed draagvlak bij de politiek en de bevolking rekenen. Daarbij zijn er veel organisaties die een vergelijkbare doelstelling nastreven. Behoud en herstel historisch groen Grave sluit hier zoveel mogelijk op aan en vult aan waar zaken blijven liggen. Maar er zijn ook thema's, kansen en bedreigingen die zo lokaal van aard zijn dat ze bij de grotere landelijke en regionale organisaties en platforms überhaupt niet op het netvlies staan, laat staan van daaruit zijn aan te vliegen.

Een voorbeeld van de aansluiting zoals bedoeld is het gegeven dat Milieu Centraal en de Milieuvereniging Land van Cuijk zich vooral richten op het aan de kaak stellen en voorkomen van milieuverontreiniging en niet op vergroening. Voor Behoud en herstel historisch groen Grave en bijvoorbeeld voor IVN ligt dit precies andersom. Historisch groen / IVN en de Milieuvereniging Land van Cuijk vullen elkaar hiermee perfect aan en zijn in voorkomende gevallen, bijvoorbeeld in het contact met de overheid en publicitair, ideale samenwerkingspartners.

2.5 Samenwerking

Natuurmonumenten

Aanvankelijk was de idee van de stichting dat ze een nauwe relatie zou ontwikkelen met de Vereniging Natuurmonumenten. Maar inmiddels is duidelijk dat de focus van Natuurmonumenten zo specifiek ligt op grote terreinen in het buitengebied, dat er in de praktijk weinig tot geen raakvlakken zijn.

Brabants Landschap

Weliswaar richt Brabants landschap zich primair op het buitengebied en niet op het groen in de verstedelijkte omgeving, maar in de samenwerking met Historisch groen speelt Brabants landschap toch een belangrijke rol. De stichting wil de komende jaren de banden verder verstevigen. Brabants Landschap beschikt over expertise die door de samenwerking ook voor de stichting bereikbaar wordt.

Los hiervan zit Brabants Landschap aan beleidstafels waar Behoud en herstel historisch groen niet zomaar kan aansluiten, maar die voor het groen in Grave wel relevant zijn. Hierbij is de denken aan het project van de Graafse Raam en meer in het bijzonder de oevers en de ecologische verbindingzones, bijvoorbeeld langs het voormalige Visioterrein.

Voor de ontwikkeling van het voormalige Visioterrein ontwikkelde Brabants Landschap een plan en de stichting speelt vervolgens een intermediaire rol richting gemeente op het terrein van de realisatie.

IVN-Grave

IVN Grave is in de afgelopen planperiode een steeds belangrijkere samenwerkingspartner geworden. IVN beschikt over expertise en over een organisatie om deze expertise te onderhouden waar Behoud en herstel historisch groen de mogelijkheden niet voor heeft. Historisch groen zit dan op veel terreinen weer wat dichter op de lokale bestuurlijke thema's waardoor de organisaties elkaar prima aanvullen. Inzet is deze samenwerking in de komende planperiode verder uit te bouwen. Het is geen doelstelling in elkaar op te gaan, maar voor altijd uitsluiten is ook niet aan de orde.

Andere groene organisaties

Het is de overtuiging, door de praktijk gestaafd, dat de stichting alleen iets kan bereiken als zoveel mogelijk de handen ineen geslagen worden. Hierboven noemden wij al een aantal collega-organisaties maar er zijn er meer. We noemen er enkele.

Clean-up Grave was aanvankelijk vooral gericht op het schoonhouden van de leefomgeving maar heeft in de praktijk een bredere doelstelling en is daarom voor Historisch groen ook in de toekomst een samenwerkingspartner.

In tegenstelling tot wat de naam suggereert pakt de Dassenwerkgroep Brabant haar rol in Grave veel breder op dan het beschermen van dassen. De werkgroep heeft een enorme natuurkennis die een zeer welkome aanvulling is op de eigen mogelijkheden en wij zullen in de komende jaren dan ook graag op de werkgroep terug blijven vallen.

ZLTO

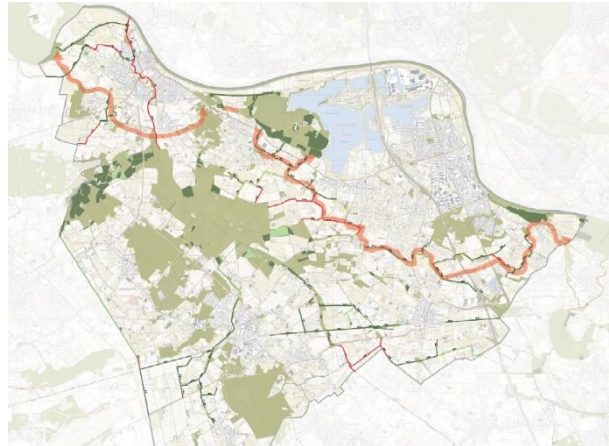
In het verleden waren er enkele gesprekken met de boerenorganisatie ZLTO. Die zijn toen niet doorgezet omdat ZLTO natuurbeheer wel op papier als één van haar kerndoelen formuleerde, maar

hier in de praktijk nauwelijks prioriteit aan verleende. Met de inmiddels vastgestelde stikstofdoelen en de andere milieueisen die de rijksoverheid heeft geformuleerd, zal dat in deze planperiode zeker gaan veranderen.

In dit opzicht verwacht de stichting veel van de ideeën van de Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel, die in 2022 de overheid adviseert. Bij deze stichting zijn 110 bedrijven en organisaties aangesloten, waaronder LTO en de Rabobank. Door de Stichting Deltaplan wordt gesteld dat er geëxtensiveerd moet worden en dat (stikstof)geld moet gaan naar boeren die beter rekening houden met de natuur.

Waterschap

Minstens zo belangrijk als de gemeente is in deze planperiode het Waterschap. In het kader van het project van de “Verborgene Raamvallei” en de “Dijkverbetering van de Maas”, staan het groen en meer in het bijzonder de *groene verbindingzones* rond Grave onder druk. Met een paar verkeerde besluiten kan er heel veel misgaan, maar er liggen ook kansen. Samen met IVN maakt de stichting zich de komende jaren sterk voor integraal beleid waarin het werken aan waterveiligheid één op één gepaard gaat met natuurbehoud en natuurbeheer.

3. Organisatie

3.1 Bestuur

Het beleid van de stichting wordt bepaald door het stichtingsbestuur. Het bestuur laat zich uiteraard voeden door van allerlei wat er om haar heen gebeurt, maar het belangrijkste daarbij zijn de vrijwilligers die het werk in het veld doen.

Het bestuur werkt met een beperkte set afspraken en een bestuursreglement. Het bestuur is weliswaar integraal verantwoordelijk voor alles maar er is wel een zekere mate van rol- en taakverdeling.

3.2 Deskundigen

De stichting streeft er niet naar alle en ook niet “zoveel mogelijk” expertise zelf in huis te hebben. Aan het bestuur is een vaste adviseur op het terrein van groen in de bebouwde omgeving verbonden. Maar verder, en het voorgaande in hoofdstuk-2 is daar de weerslag van, kiest het bestuur ervoor te investeren in de samenwerking met andere organisaties die de noodzakelijke kennis en ervaring gemakkelijker up-to-date kunnen houden dan Historisch groen dat ooit zal kunnen.

Expertise die structureel noodzakelijk is en waarvan aanvankelijk gedacht was dat die buiten de gelederen van het bestuur gezocht zou kunnen worden betreft iemand voor de communicatie en een webmaster. Bij aanvang van deze plan- en beleidsperiode is hier provisorisch in voorzien.

3.3 Menskracht

Voor het onderhoud van fruitbomen die de stichting in beheer heeft is het nodig om te bemesten en vooral te snoeien. Daarnaast moet worden gecontroleerd op aantastingen en heeft de grond onder de bomen ook verzorging nodig. Zo is het overall, maar in Grave is er veel meer benodigd. In de achterliggende decennia zijn veel bomen verdwenen. Sinds 2018 zijn de twee boomgaarden, op het Halfbastion Bekaf en op het voormalige Visioterrein, gerestaureerd. Enkele tientallen bomen werden bijgeplant. Ze vragen de komende jaren nog veel aandacht.

Snoeien en plukken zijn bij de gecultiveerde fruitbomen noodzakelijk om de bomen vitaal te houden. De snoei is gericht op een goed evenwicht tussen groei en vruchtdracht. En het tijdig plukken van het rijpe fruit zorgt ervoor dat de boom nog enige hersteltijd heeft na de oogst.

Het mag duidelijk zijn: er is veel menskracht nodig, maar dat is niet het hele jaar door het geval. Meer nog dan in het verleden zal het bestuur zich bezinnen op de beste manier om te zorgen voor een continue aanwas van vrijwilligers en op het behoud van mensen die

zich met de stichting verbonden weten. Kortom: er is menskracht nodig, vrijwilligers die onder deskundige begeleiding de handen uit de mouwen willen steken.

4. Communicatie

De achilleshiel van organisaties zoals Historisch groen is de communicatie. Het is geen kerntaak en daarmee komt het vaak op de tweede plaats. Toch is het voor de kerndoelstelling van de stichting, “het behoud” van het grootste belang dat het brede publiek en de stakeholders op de hoogte zijn en van en meeleven met het doel en de werkzaamheden van de stichting.

In de komende periode zal het bestuur focussen op het gebruik maken van moderne media zoals Facebook en Instagram en op wie weet wat op dit terrein nog op de markt komt. Er is al wel enige expertise op het terrein van social media aanwezig maar duidelijk is dat de stichting nog volstrekt onvoldoende gebruik maakt van de mogelijkheden die, als er tijd en nog meer expertise is, feitelijk voor het oprapen liggen.

Centraal in het communicatiebeleid staat het versterken van de relaties met instanties en organisaties met een brede achterban. In dit beleidsplan zijn er al enkele de revue gepasseerd. “Doorlinken” en doorgelinkt worden is hiermee een kerntaak binnen het communicatiebeleid.

Al was het maar om bomen te sparen zullen wij de communicatie via papieren folders e.d. zoveel mogelijk beperken. De website wordt in deze planperiode geüpgrade. Van een bij uitstek statische site, wat het nu is, wordt de website interactief, met waar mogelijk filmpjes in de plaats van tekst.

Een meer klassieke vorm van communicatie is het persoonlijke contact; naast al het digitale blijft dit basis. In het vorige hoofdstuk gaven we een beeld waarop het gefocust wordt.

5. Financieel

5.1 ANBI

De stichting heeft een ANBI-status. Beleid en statutaire vormgeving zijn hier op toegesneden. Het is aan het bestuur om te bewaken dat het beleid past en blijft passen binnen de ANBI-regelgeving. Dit is overigens zo vanzelfsprekend dat dit weinig aandacht behoeft.

5.2 Subsidie

Anno 2021 ontvangt de stichting nog geen subsidie van de gemeente of van een andere overheid. Een solide financiële basis ontbreekt daardoor. Voor 2022 zijn er door de opheffing van de gemeente Grave geen mogelijkheden maar voor de jaren daarna is het financiële beleid erop gericht enige vorm van een structurele subsidiëring, tenminste voor enkele jaren, te verkrijgen.

5.3 Projectbijdragen en donateurs: overige funding

In tussenliggende periode zijn het projectsubsidies en bijdragen van donateurs waar de stichting financieel op moet drijven. Een actief beleid om donateurs te werven kwam in het verleden nauwelijks van de grond. In deze planperiode zal dat veranderen.

Naast giften van donateurs zijn het vooral projectbijdragen van fondsen waarop de stichting in de komende jaren een beroep blijft doen. Bijdragen zijn dan niet voor de lopende exploitatie maar voor concrete projecten met een afgebakend doel.

In de afgelopen periode heeft de stichting een aantal foto's op locaties aangebracht waarop het groen van destijds is te zien naast wat het anno 2021/22 is geworden. Veel langslowend publiek stopt om naar de foto's te kijken. Het is een provisorisch uitgevoerd idee dat zo in de smaak valt dat het beter verdient. We noemen dit als voorbeeld van een project dat zich goed leent voor een projectbijdrage.

5.4 Nader te onderzoeken financieringsmogelijkheden

Een terrein waarop de stichting nog geen ervaring heeft maar waarop ze zich wel wil gaan oriënteren is de "crowdfunding". De afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt dat het niet zozeer ontbreekt aan ideeën als wel aan een kartrekker binnen of naast het bestuur om een crowdfundingproject tot een goed einde te brengen.